Dokument ten służy wyłącznie do celów dokumentacyjnych i instytucje nie ponoszą żadnej odpowiedzialności za jego zawartość

►**B** **DYREKTYWA 2004/35/WE PARLAMENTU EUROPEJSKIEGO I RADY**

z dnia 21 kwietnia 2004 r.

w sprawie odpowiedzialności za środowisko w odniesieniu do zapobiegania i zaradzania szkodom wyrządzonym środowisku naturalnemu

(Dz.U. L 143 z 30.4.2004, str. 56)

zmieniona przez:

		Dziennik Urzędowy		
		nr	strona	data
►**M1**	Dyrektywa 2006/21/WE Parlamentu Europejskiego I Rady z dnia 15 marca 2006 r.	L 102	15	11.4.2006
►**M2**	Dyrektywa Parlamentu Europejskiego i Rady 2009/31/WE z dnia 23 kwietnia 2009 r.	L 140	114	5.6.2009

▼B

DYREKTYWA 2004/35/WE PARLAMENTU EUROPEJSKIEGO I RADY

z dnia 21 kwietnia 2004 r.

w sprawie odpowiedzialności za środowisko w odniesieniu do zapobiegania i zaradzania szkodom wyrządzonym środowisku naturalnemu

PARLAMENT EUROPEJSKI I RADA UNII EUROPEJSKIEJ,

uwzględniając Traktat ustanawiający Wspólnotę Europejską, w szczególności jego art. 175 ust. 1,

uwzględniając wniosek Komisji ([1]),

uwzględniając opinię Europejskiego Komitetu Ekonomiczno-Społecznego ([2]),

po konsultacji z Komitetem Regionów,

stanowiąc zgodnie z procedurą ustanowioną w art. 251 Traktatu ([3]), w świetle jednolitego tekstu zatwierdzonego przez Komitet Pojednawczy w dniu 10 marca 2004 r.,

a także mając na uwadze, co następuje:

(1) Obecnie we Wspólnocie znajduje się wiele zanieczyszczonych miejsc, stwarzających znaczące ryzyko dla zdrowia, a w ostatnich latach występował także gwałtowny zanik różnorodności biologicznej. Zaniechanie działania może doprowadzić do zwiększenia zanieczyszczeń i jeszcze większego zaniku różnorodności biologicznej w przyszłości. Zapobieganie, zaradzanie szkodom wyrządzonym środowisku naturalnemu, w takim zakresie, w jakim jest to możliwe, przyczynia się realizacji celów i zasad wspólnotowej polityki ochrony środowiska naturalnego określonej w Traktacie. Decyzje dotyczące zaradzenia szkodom powinny uwzględniać lokalne warunki.

(2) Zapobieganie i zaradzanie szkodom wyrządzonym środowisku naturalnemu powinno być realizowane poprzez popieranie reguły „zanieczyszczający płaci", wskazanej w Traktacie, oraz zgodnie z zasadą stałego rozwoju. Niniejsza dyrektywa powinna zatem opierać się na naczelnej zasadzie, w myśl której podmiot gospodarczy wyrządzający przez swoją działalność szkody w środowisku naturalnym lub powodujący bezpośrednie zagrożenie wystąpieniem takich szkód pozostaje finansowo za nie odpowiedzialny, w celu nakłonienia podmiotów gospodarczych do przyjęcia środków i opracowywania praktyk minimalizujących ryzyko wyrządzenia szkód środowisku naturalnemu oraz ograniczenia w ten sposób możliwości poniesienia finansowej odpowiedzialności za nie.

(3) Ponieważ cel niniejszej dyrektywy, a mianowicie ustanowienie wspólnych ram umożliwiających zapobieganie i zaradzenie szkodom wyrządzanym środowisku naturalnemu przy uzasadnionych kosztach społecznych, nie może zostać osiągnięty w wystarczającym stopniu przez Państwa Członkowskie, zaś może być to dokonane w lepszy sposób na poziomie Wspólnotowym z powodu zakresu niniejszej dyrektywy i jej następstw w odniesieniu do pozostałego prawodawstwa wspólnotowego, czyli dyrektywy Rady 79/409/EWG z dnia 2 kwietnia 1979 r.

([1]) Dz.U. C 151 E z 25.6.2002, str. 132.

([2]) Dz.U. C 241 z 7.10.2002, str. 162.

([3]) Opinia Parlamentu Europejskiego z dnia 14 maja 2003 r. (dotychczas nieopublikowana w Dzienniku Urzędowym), wspólne stanowisko Rady z dnia 18 września 2003 r. (Dz.U. C 277 E z 18.11.2003, str. 10) i stanowisko Parlamentu Europejskiego z dnia 17 grudnia 2003 r. (dotychczas niepublikowane w Dzienniku Urzędowym). Rezolucja prawodawcza Parlamentu Europejskiego z dnia 31 marca 2004 r. i decyzja Rady z dnia 30 marca 2004 r.

▼B

w sprawie ochrony dzikiego ptactwa ([1]), dyrektywy Rady 92/43/EWG z dnia 21 maja 1992 r. w sprawie ochrony siedlisk przyrodniczych oraz dzikiej fauny i flory ([2]) oraz dyrektywy 2000/60/WE Parlamentu Europejskiego i Rady z dnia 23 października 2000 r. ustawiającej ramy wspólnotowego działania w dziedzinie polityki wodnej ([3]), Wspólnota może przyjąć środki zgodnie z zasadą pomocniczości określoną w art. 5 Traktatu. Zgodnie z zasadą proporcjonalności, określoną w tym artykule, niniejsza dyrektywa nie wykracza poza to, co jest konieczne do osiągnięcia wymienionego celu.

(4) Szkody wyrządzone środowisku naturalnemu obejmują również szkody w wodzie, na lądzie oraz w odniesieniu do chronionych gatunków i siedlisk przyrodniczych wyrządzone przez składniki przenoszone drogą powietrzną.

(5) Należy zdefiniować pojęcia służące jako narzędzie do właściwej interpretacji i stosowania systemu przewidzianego w niniejszej dyrektywie, zwłaszcza w stosunku do definicji szkód wyrządzonych środowisku naturalnemu. W przypadku gdy omawiane pojęcie pochodzi z innego odpowiedniego prawodawstwa wspólnotowego, należy używać tej samej definicji po to, aby posługiwać się wspólnymi kryteriami i wspierać jednolite ich stosowanie.

(6) Chronione gatunki i siedliska przyrodnicze można również zdefiniować poprzez odniesienie do gatunków i siedlisk chronionych na podstawie ustawodawstwa krajowego w sprawie ochrony przyrody. Niemniej jednak należy uwzględnić sytuacje, w których prawodawstwo wspólnotowe lub równoważne ustawodawstwo krajowe przewiduje pewne odstępstwa od poziomu ochrony środowiska, jaki jest zapewniany.

(7) Do celów oceny szkód dotyczących powierzchni ziemi, zdefiniowanych w niniejszej dyrektywie, pożądane jest wykorzystanie procedur oceny ryzyka w celu określenia prawdopodobnego zakresu negatywnego wpływu na zdrowie ludzi.

(8) Niniejsza dyrektywa powinna mieć zastosowanie do, w zakresie szkód wyrządzanych środowisku naturalnemu, do działalności zawodowej, która stanowi zagrożenie dla zdrowia ludzi lub środowiska. Należy zidentyfikować tę działalność, co do zasady, poprzez odniesienie do odpowiedniego prawodawstwa wspólnotowego, które przewiduje wymagania regulacyjne w stosunku do niektórych rodzajów działalności lub praktyk, co do których uznano, że stanowią one potencjalne lub rzeczywiste zagrożenie dla zdrowia ludzi lub środowiska.

(9) Niniejsza dyrektywa powinna mieć również zastosowanie, w zakresie szkód wyrządzanych w odniesieniu do gatunków chronionych i siedlisk przyrodniczych, do działalności zawodowej innej niż ta bezpośrednio lub pośrednio zidentyfikowana poprzez odniesienie do prawodawstwa wspólnotowego jako działalność stanowiąca rzeczywiste lub potencjalne zagrożenie dla zdrowia ludzi lub środowiska. W takich przypadkach podmiot gospodarczy podlega tylko niniejszej dyrektywie zawsze, gdy wynika to z jego winy lub zaniedbania.

(10) Należy wyraźnie uwzględnić Traktat Euratom i odpowiednie konwencje międzynarodowe oraz prawodawstwo wspólnotowe regulujące w bardziej wszechstronny oraz rygorystyczny sposób

([1]) Dz.U. L 103 z 25.4.1979, str. 1. Dyrektywa ostatnio zmieniona rozporządzeniem (WE) nr 807/2003 (Dz.U. L 122 z 16.5.2003, str. 36).

([2]) Dz.U. L 206 z 22.7.1992, str. 7. Dyrektywa ostatnio zmieniona rozporządzeniem (WE) nr 1882/2003 Parlamentu Europejskiego i Rady (Dz.U. L 284 z 31.10.2003, str. 1).

([3]) Dz.U. L 327 z 22.12.2000, str. 1. Dyrektywa zmieniona decyzją nr 2455/2001/WE (Dz.U. L 331 z 15.12.2001, str. 1).

▼B

wykonywanie działalności podlegającej zakresowi zastosowania niniejszej dyrektywy. Niniejsza dyrektywa, która, określając uprawnienia właściwych władz nie przewiduje dodatkowych przepisów dotyczących kolizji ustaw, nie narusza zasad w sprawie międzynarodowej jurysdykcji sądów przewidzianych, między innymi, w rozporządzeniu Rady (WE) nr 44/2001 z dnia 22 grudnia 2000 r. w sprawie jurysdykcji i uznawania orzeczeń sądowych oraz ich wykonywania w sprawach cywilnych i handlowych ([1]). Niniejsza dyrektywa nie powinna mieć zastosowania do działalności, której głównym celem jest służba na rzecz obrony narodowej lub bezpieczeństwa międzynarodowego.

(11) Niniejsza dyrektywa ma na celu zapobieganie i zaradzanie szkodom wyrządzonym środowisku naturalnemu, ale nie narusza praw do odszkodowania za tradycyjne szkody przyznane na mocy odpowiednich umów międzynarodowych regulujących odpowiedzialność cywilną.

(12) Duża liczba spośród Państw Członkowskich jest stroną umów międzynarodowych dotyczących odpowiedzialności cywilnej w stosunku do określonych dziedzin. Te Państwa Członkowskie powinny mieć możliwość pozostania ich stroną po wejściu w życie niniejszej dyrektywy, zaś pozostałe Państwa Członkowskie nie powinny utracić swobody przystępowania jako strona do tych umów.

(13) Nie wszystkie formy szkód wyrządzonych środowisku naturalnemu można naprawić za pomocą mechanizmu odpowiedzialności. Aby wspomniany mechanizm był skuteczny, musi być możliwość zidentyfikowania co najmniej jednego zanieczyszczającego, szkoda powinna być określona i wyrażona ilościowo, a pomiędzy szkodą i zidentyfikowanym(-i) zanieczyszczającym (-i) powinien być ustalony związek przyczynowy. W przypadku gdy nie jest możliwe powiązanie negatywnych skutków występujących w środowisku naturalnym z działaniami lub awariami określonych indywidualnych podmiotów, odpowiedzialność nie jest właściwym instrumentem, który można użyć w stosunku do zanieczyszczeń szerokiego zasięgu o charakterze rozproszonym.

(14) Niniejsza dyrektywa nie ma zastosowania w przypadku szkody osobistej, szkody wyrządzonej na mieniu prywatnym lub strat gospodarczych i nie narusza żadnych praw dotyczących tego typu szkód.

(15) Ponieważ zapobieganie i zaradzanie szkodom wyrządzonym środowisku naturalnemu jest zadaniem bezpośrednio przyczyniającym się do realizacji wspólnotowej polityki ochrony środowiska, władze publiczne powinny zapewnić właściwe wprowadzenie w życie i stosowanie systemu przewidzianego w niniejszej dyrektywie.

(16) Przywrócenie właściwego stanu środowiska naturalnego powinno odbywać się w skuteczny sposób, który zapewni osiągnięcie odpowiednich celów. W związku z tym należy określić wspólne ramy, których poprawne stosowanie będzie nadzorowane przez właściwe władze.

(17) Należy zapewnić odpowiedni przepis, który dotyczyłby sytuacji wystąpienia kilku przypadków wyrządzenia szkód w środowisku w taki sposób, że właściwe władze nie mogłyby podjąć środków zaradczych w tym samym czasie. W takim przypadku właściwe władze są uprawnione do podjęcia decyzji, którym szkodom wyrządzonym w środowisku należy zaradzić.

(18) Zgodnie z zasadą „zanieczyszczający płaci” podmiot gospodarczy powodujący szkody w środowisku naturalnym lub stwarzający

([1]) Dz.U. L 12 z 16.1.2001, str. 1. Rozporządzenie zmienione rozporządzeniem Komisji (WE) nr 1496/2002 (Dz.U. L 225 z 22.8.2002, str. 13).

▼B

bezpośrednie zagrożenie wystąpieniem takich szkód powinien, co do zasady, ponieść koszt niezbędnych środków zapobiegawczych i zaradczych. W przypadku gdy właściwe władze działają, samodzielnie lub za pośrednictwem strony trzeciej, w miejscu podmiotu gospodarczego, powinny one zagwarantować, że koszty przez nie poniesione zostaną zwrócone przez podmiot gospodarczy. Jest również właściwe, aby podmioty gospodarcze ostatecznie ponosiły koszty oceny szkód wyrządzonych środowisku naturalnemu oraz, w odpowiednim przypadku, oceny stwarzania bezpośredniego zagrożenia wystąpieniem takich szkód.

(19) Państwa Członkowskie mogą przewidzieć kalkulację kosztów administracyjnych, prawnych, egzekucji i innych kosztów ogólnych w oparciu o stawkę ryczałtową.

(20) Od podmiotu gospodarczego nie należy wymagać ponoszenia kosztów działań zapobiegawczych lub zaradczych podjętych na mocy niniejszej dyrektywy w sytuacjach, gdy wspomniana szkoda lub bezpośrednie zagrożenie jej wystąpieniem jest wynikiem pewnych zdarzeń znajdujących się poza kontrolą podmiotu gospodarczego. W sytuacjach, gdy wspomniana szkoda jest wynikiem emisji lub zdarzeń, na które wydano zezwolenie, lub gdy nie było wiadomo o potencjalnej możliwości wystąpienia szkody w momencie odbywania się emisji lub tego zdarzenia, Państwa Członkowskie mogą zezwolić, aby podmioty gospodarcze, które nie ponoszą winy za to zdarzenie lub nie są winne zaniedbania, nie ponosiły kosztu podjęcia środków zaradczych.

(21) Podmioty gospodarcze powinny ponieść koszty dotyczące środków zapobiegawczych, w przypadku gdy takie środki musiały zostać podjęte naturalnie w celu przestrzegania przepisów ustawowych, wykonawczych i administracyjnych regulujących ich działalność lub warunki pozwoleń lub uprawnień.

(22) Państwa Członkowskie mogą ustanowić przepisy krajowe obejmujące podział kosztów w przypadkach związków przyczynowych wielostronnych. Państwa Członkowskie mogą zwłaszcza uwzględnić szczególną sytuację użytkowników produktów, którzy nie mogliby ponosić takiej samej odpowiedzialności za szkody wyrządzone środowisku naturalnemu na takich samych warunkach, jak producenci tych produktów. W takim przypadku rozłożenie odpowiedzialności powinno być ustalone zgodnie z prawem krajowym.

(23) Właściwe władze powinny być uprawnione do zwrotu kosztów poniesionych na środki zapobiegawcze lub zaradcze przez podmiot gospodarczy w rozsądnym terminie od daty ukończenia realizacji środków.

(24) Konieczne jest zapewnienie skutecznych środków wprowadzania w życie i zapewniania stosowania, jednocześnie gwarantując odpowiednią ochronę uzasadnionych interesów odpowiednich podmiotów i innych zainteresowanych stron. Właściwe władze powinny odpowiadać za szczególne zadania wymagające pewnej dozy dowolności, a mianowicie zadania związane z oceną powagi szkód i wyborem środków zaradczych, które należy podjąć.

(25) Osoby, na które szkody wyrządzone środowisku naturalnemu miały lub mogły mieć niekorzystny wpływ, powinny być uprawnione do żądania od właściwych władz podjęcia działań. Ochrona środowiska naturalnego ma charakter rozproszony i poszczególne osoby nie zawsze działają lub nie mają możliwość działania w jej interesie. Organizacje pozarządowe wspierające ochronę środowiska naturalnego powinny zatem również mieć możliwość uczestnictwa we właściwy sposób w skutecznym wykonaniu niniejszej dyrektywy.

▼B

(26) Odpowiednie zainteresowane osoby fizyczne lub prawne powinny mieć dostęp do procedur przeglądu decyzji, działań podejmowanych przez właściwe władze lub przypadków zaniechania działań.

(27) Państwa Członkowskie powinny podjąć środki, które zachęcałyby podmioty gospodarcze do korzystania z odpowiednich ubezpieczeń lub innych form zabezpieczeń finansowych oraz do rozwijania instrumentów i rynków zabezpieczeń finansowych w celu zapewnienia skutecznej osłony dla zobowiązań finansowych wynikających z niniejszej dyrektywy.

(28) W przypadku gdy szkody wyrządzone środowisku naturalnemu dotykają lub mogą dotykać kilka Państw Członkowskich, te Państwa Członkowskie powinny współpracować w celu zapewnienia właściwych i efektywnych działań zapobiegawczych oraz zaradczych w odniesieniu do wszelkich szkód wyrządzonych środowisku naturalnemu. Państwa Członkowskie mogą żądać zwrotu kosztów za działania zapobiegawcze i zaradcze.

(29) Niniejsza dyrektywa nie powinna stanowić przeszkody dla Państw Członkowskich w utrzymywaniu lub ustanawianiu bardziej rygorystycznych przepisów w odniesieniu do zapobiegania i zaradzenia szkodom wyrządzanym środowisku naturalnemu; ani nie powinna ich powstrzymywać przed przyjęciem właściwych środków w odniesieniu do sytuacji, w której może wystąpić podwójny zwrot kosztów w wyniku równoległych działań podejmowanych przez właściwe władze na podstawie niniejszej dyrektywy oraz przez osobę, której mienie zostało dotknięte szkodami wyrządzonymi środowisku naturalnemu.

(30) Szkoda wyrządzona przed upływem nieprzekraczalnego terminu wykonania niniejszej dyrektywy nie powinna być objęta jej przepisami.

(31) Państwa Członkowskie powinny składać Komisji sprawozdania dotyczące doświadczeń, które zostały zebrane podczas stosowania niniejszej dyrektywy, tak aby umożliwić Komisji rozważenie konieczności wykonania przeglądu niniejszej dyrektywy, uwzględniając wpływ na stały rozwój i ryzyko, jakie stwarza dla środowiska naturalnego w przyszłości,

PRZYJMUJĄ NINIEJSZĄ DYREKTYWĘ:

Artykuł 1

Przedmiot

Celem niniejszej dyrektywy jest ustalenie ram odpowiedzialności za środowisko w oparciu o zasadę „zanieczyszczający płaci” w celu zapobiegania i zaradzenia szkodom wyrządzonym środowisku naturalnemu.

Artykuł 2

Definicje

Do celów niniejszej dyrektywy stosuje się następujące definicje:

1) „szkody wyrządzone środowisku naturalnemu” oznaczają:

   a) szkody wyrządzone gatunkom chronionym i w siedliskach przyrodniczych, które stanowią dowolną szkodę mającą znaczący negatywny wpływ na osiągnięcie lub utrzymanie właściwego stanu ochrony takich siedlisk lub gatunków. Waga takiego wpływu ma być oceniona w odniesieniu do warunków początkowych, z uwzględnieniem kryteriów określonych w załączniku I.

      Szkody wyrządzone gatunkom chronionym i w siedliskach przyrodniczych nie obejmują uprzednio zidentyfikowanego

▼B

negatywnego wpływu wynikającego z działania podmiotu gospodarczego, który został wyraźnie upoważniony przez odpowiednie władze zgodnie z przepisami wykonawczymi do art. 6 ust. 3 i 4 lub art. 16 dyrektywy 92/43/EWG lub art. 9 dyrektywy 79/409/EWG lub, w przypadku siedlisk i gatunków nieobjętych prawem wspólnotowym, zgodnie z równoważnymi przepisami prawa krajowego w sprawie ochrony przyrody;

b) szkody wyrządzone w wodach, które stanowią dowolną szkodę mającą znaczący negatywny wpływ na ekologiczny, chemiczny i/lub ilościowy stan i/lub ekologiczny potencjał, określony w dyrektywie 2000/60/WE, danych wód, z wyjątkiem negatywnego wpływu, do którego odnosi się art. 4 ust. 7 wspomnianej dyrektywy;

c) szkody dotyczące powierzchni ziemi, które stanowią dowolne zanieczyszczenie ziemi stwarzające znaczące ryzyko dla zdrowia ludzi, mające negatywny wpływ wynikający z bezpośredniego i pośredniego wprowadzania na ląd lub pod ziemię preparatów, organizmów i drobnoustrojów;

2) „szkoda”: oznacza mierzalną negatywną zmianę w zasobach naturalnych lub mierzalne osłabienie użyteczności zasobów naturalnych, które może ujawnić się bezpośrednio lub pośrednio;

3) „chronione gatunki i siedliska przyrodnicze” oznaczają:

a) gatunki wymienione w art. 4 ust. 2 dyrektywy 79/409/EWG lub w załączniku I do niej, bądź w załącznikach II i IV do dyrektywy 92/43/EWG;

b) siedliska gatunków wymienionych w art. 4 ust. 2 dyrektywy 79/409/EWG lub w załączniku I do niej, bądź w załączniku II do dyrektywy 92/43/EWG, oraz siedliska przyrodnicze wymienione w załączniku I do dyrektywy 92/43/EWG oraz stanowisk rozrodczych lub legowisk gatunków wymienionych w załączniku IV dyrektywy 92/43/EWG; oraz

c) w przypadku gdy Państwo Członkowskie tak zdecyduje, siedlisko lub gatunki niewymienione we wspomnianych załącznikach, które Państwo Członkowskie wyznacza do celów równoważnych do tych ustanowionych we wspomnianych dwóch dyrektywach;

4) „stan ochrony” oznacza:

a) w odniesieniu do siedlisk przyrodniczych, sumę czynników wpływających na siedlisko przyrodnicze i jego typowe gatunki, mogących mieć negatywny wpływ na jego naturalne rozmieszczenie, strukturę i funkcje w długofalowej perspektywie, jak również długoterminowe przetrwanie jego typowych gatunków w ramach, w odpowiednim przypadku, europejskiego terytorium Państw Członkowskich, do których Traktat ma zastosowanie, lub terytorium Państwa Członkowskiego bądź naturalnego zasięgu tego siedliska.

Stan ochrony siedliska przyrodniczego zostanie uznany za „korzystny”, gdy:

— jego naturalny zasięg i obszary mieszczące się w obrębie tego zasięgu są stałe lub się powiększają,

— szczególna struktura i funkcje konieczne do jego długotrwałego zachowania istnieją i prawdopodobnie będą istnieć w dającej się przewidzieć przyszłości, oraz

— stan ochrony jego typowych gatunków jest właściwy, w rozumieniu przepisów lit. b);

▼B

b) w odniesieniu do gatunku, suma czynników, które mogą negatywnie wpływać na rozmieszczenie i liczebność populacji danych gatunków w długofalowej perspektywie w ramach, w odpowiednim przypadku, europejskiego terytorium Państw Członkowskich, do których Traktat ma zastosowanie, lub terytorium Państwa Członkowskiego bądź naturalnego zasięgu tego gatunku.

Stan ochrony gatunku zostanie uznany za „korzystny", jeśli:

— dane o dynamice liczebności populacji rozpatrywanego gatunku wskazują, że gatunek ten sam utrzymuje się w skali długoterminowej jako trwały składnik swoich siedlisk przyrodniczych,

— naturalny zasięg gatunków nie zmniejsza się ani nie ulegnie zmniejszeniu w dającej się przewidzieć przyszłości, oraz

— istnieje i prawdopodobnie będzie istnieć siedlisko wystarczająco duże, aby utrzymać swoje populacje przez dłuższy czas;

5) „wody": oznaczają wszystkie wody objęte dyrektywą 2000/60/WE;

6) „podmiot gospodarczy": oznacza każdą osobę fizyczną lub prawną, prywatną lub publiczną, która prowadzi lub nadzoruje działalność zawodową lub, w przypadkach gdy jest to przewidziane w ustawodawstwie krajowym, osobę, której delegowano uprawnienia do podejmowania decyzji ekonomicznych dotyczących technicznego funkcjonowania takiej działalności, włącznie z posiadaczami uprawnień lub zezwolenia na prowadzenie takiej działalności lub osobami, które rejestrują lub zgłaszają taką działalność;

7) „działalność zawodowa": oznacza działalność prowadzoną jako działalność gospodarczą, firmę lub przedsiębiorstwo, bez względu na jej prywatny lub publiczny, dochodowy lub niedochodowy charakter;

8) „emisja": oznacza uwalnianie do środowiska, w wyniku działalności człowieka, substancji, preparatów, organizmów lub mikroorganizmów;

9) „bezpośrednie zagrożenie wystąpieniem szkody": oznacza wystarczająco wysokie prawdopodobieństwo wyrządzenia szkód środowisku naturalnemu w niedalekiej przyszłości;

10) „środki zapobiegawcze": oznaczają wszelkie środki podjęte jako reakcja na zdarzenie, działanie lub zaniechanie działania, które spowodowało bezpośrednie zagrożenie wystąpieniem szkód w środowisku naturalnym, w celu zapobieżenia lub zminimalizowania szkód;

11) „środki zaradcze": oznaczają działanie lub szereg działań, włącznie ze środkami łagodzącymi lub tymczasowymi, podejmowanych w celu przywrócenia, odbudowania właściwego stanu lub zastąpienia zasobów naturalnych, które doznały uszczerbku, i/lub ich osłabionej użyteczności, lub zapewnienia równoważnej alternatywy dla tych zasobów lub użyteczności, przewidzianych w załączniku II;

12) „zasoby naturalne": oznaczają gatunki chronione i siedliska przyrodnicze, wodę i ląd;

13) „użyteczność" i „użyteczność zasobów naturalnych": oznaczają funkcje spełniane przez zasoby naturalne na rzecz innych zasobów naturalnych bądź obywateli;

14) „warunki początkowe": oznaczają, w okresie występowania szkody wyrządzonej zasobom naturalnym i ich użyteczności,

▼B

takie warunki, oszacowane na podstawie wszelkich dostępnych informacji, które by zaistniały, gdyby szkody nie wystąpiły;

15) „regeneracja”, w tym także „naturalna regeneracja”: oznacza, w przypadku wody, gatunków chronionych i siedlisk przyrodniczych, przywrócenie zasobów naturalnych i/lub ich osłabionej użyteczności do warunków początkowych, a w przypadku szkód dotyczące powierzchni ziemi, zniesienie wszelkiego znaczącego ryzyka negatywnego wpływu na zdrowie ludzi;

16) „koszty”: oznaczają uzasadnione koszty ze względu na potrzebę zapewnienia właściwego i skutecznego wykonania niniejszej dyrektywy, włącznie z kosztami oceny szkód wyrządzonych środowisku naturalnemu, bezpośredniego zagrożenia wystąpieniem takich szkód i działań alternatywnych, jak również kosztami administracyjnymi, prawnymi i egzekucyjnymi, kosztami zbierania danych i innymi kosztami ogólne, kosztami monitorowania i nadzoru.

Artykuł 3

Zakres

1. Niniejsza dyrektywa ma zastosowanie do:

a) szkód wyrządzonych środowisku naturalnemu przez wykonywanie działalności zawodowej wymienionej w załączniku III oraz do wszelkiego bezpośredniego zagrożenia wystąpieniem takich szkód w wyniku wspomnianej działalności;

b) szkód wyrządzonych gatunkom chronionym i siedliskom przyrodniczym przez wykonywanie działalności zawodowej innej niż ta wymieniona w załączniku III oraz do bezpośredniego zagrożenia wystąpieniem takich szkód w wyniku wspomnianej działalności, w każdym przypadku w powiązaniu z winą podmiotu gospodarczego lub jego zaniedbaniem.

2. Niniejszą dyrektywę stosuje się bez uszczerbku dla bardziej rygorystycznego prawodawstwa wspólnotowego regulującego wykonywanie działalności objętych zakresem niniejszej dyrektywy oraz bez uszczerbku dla prawodawstwa wspólnotowego zawierającego przepisy w sprawie konfliktów jurysdykcyjnych.

3. Bez uszczerbku dla odpowiedniego ustawodawstwa krajowego, niniejsza dyrektywa nie daje prywatnym stronom prawa do odszkodowania z powodu szkód wyrządzonych środowisku naturalnemu lub bezpośredniego zagrożenia wystąpieniem takich szkód.

Artykuł 4

Wyjątki

1. Niniejsza dyrektywa nie obejmuje szkód wyrządzonych środowisku naturalnemu lub bezpośredniego zagrożenia wystąpieniem takich szkód spowodowanych przez:

a) konflikt zbrojny, akty wrogości, wojnę domową lub insurekcję;

b) zjawisko naturalne o wyjątkowym, nieuchronnym i niekontrolowanym charakterze.

2. Niniejsza dyrektywa nie ma zastosowania do szkód wyrządzanych środowisku naturalnemu lub bezpośredniego zagrożenia wystąpieniem takich szkód wynikających ze zdarzenia, za które odpowiedzialność jest objęta zakresem stosowania międzynarodowych konwencji wymienionych w załączniku IV, włącznie z ich przyszłymi zmianami, obowiązujących w zainteresowanym Państwie Członkowskim.

3. Niniejsza dyrektywa nie narusza prawa podmiotu gospodarczego do ograniczenia własnej odpowiedzialności zgodnie z krajowym usta-

▼B

wodawstwem wykonawczym do Konwencji z 1976 r. o ograniczeniu odpowiedzialności za roszczenia morskie (LLMC) z 1976 r., włącznie z wszelkimi zmianami w tej konwencji, lub Konwencji strasburskiej z 1988 r. o ograniczeniu odpowiedzialności w żegludze śródlądowej (CLNI), włącznie z wszelkimi przyszłymi zmianami w tejże konwencji.

4. Niniejsza dyrektywa nie ma zastosowania do ryzyka związanego z promieniowaniem jądrowym lub szkód wyrządzonych środowisku naturalnemu bądź bezpośredniego zagrożenia wystąpieniem takich szkód, jakie mogą być spowodowane działalnością objętą Traktatem ustanawiającym Europejską Wspólnotę Energii Atomowej lub zdarzeniem, bądź działaniem, za które odpowiedzialność lub odszkodowanie objęte jest zakresem międzynarodowych instrumentów wymienionych w załączniku V, włącznie z ich wszelkimi przyszłymi zmianami.

5. Niniejsza dyrektywa ma zastosowanie do szkód wyrządzonych środowisku naturalnemu lub bezpośredniego zagrożenia wystąpieniem takich szkód wywołanych zanieczyszczeniem o charakterze rozproszonym tylko wtedy, gdy jest możliwe ustalenie związku przyczynowego pomiędzy szkodą a działalnością poszczególnych podmiotów gospodarczych.

6. Niniejsza dyrektywa nie ma zastosowania do działalności, których głównym celem jest służba na rzecz obrony narodowej lub bezpieczeństwa międzynarodowego, ani do działalności, której jedynym celem jest zapobieganie klęskom żywiołowym.

Artykuł 5

Działania zapobiegawcze

1. W przypadku gdy szkody wyrządzone środowisku naturalnemu jeszcze nie wystąpiły, ale istnieje bezpośrednie zagrożenie wystąpieniem takich szkód, podmiot gospodarczy podejmuje bezzwłocznie niezbędne środki zapobiegawcze.

2. Państwa Członkowskie zapewniają, że, gdzie sytuacja tego wymaga oraz w każdym przypadku gdy bezpośrednie zagrożenie wystąpieniem szkód wyrządzanych środowisku naturalnemu nie zostało zażegnane pomimo środków zapobiegawczych podjętych przez podmiot gospodarczy, podmioty gospodarcze mają jak najszybciej informować właściwe władze o wszystkich odpowiednich aspektach dotyczących sytuacji.

3. Właściwe władze mogą w dowolnym momencie:

a) zażądać, aby podmiot gospodarczy udzielił informacji o zagrożeniu wystąpieniem szkód wyrządzanych środowisku naturalnemu oraz o przypadkach podejrzeń, że takie bezpośrednie zagrożenia mogą wystąpić;

b) zażądać, aby podmiot gospodarczy podjął niezbędne środki zapobiegawcze;

c) udzielić wskazówek, którymi ma kierować się podmiot gospodarczy, w sprawie niezbędnych środków zapobiegawczych, jakie należy podjąć; lub

d) samodzielnie podjąć niezbędne środki zapobiegawcze.

4. Właściwe władze żądają podjęcia środków zapobiegawczych przez podmiot gospodarczy. Jeśli podmiot gospodarczy nie spełnia obowiązków ustanowionych w ust. 1 lub ust. 3 lit. b) lub c), nie może zostać zidentyfikowany lub nie wymaga się od niego poniesienia kosztów na mocy niniejszej dyrektywy, właściwe władze mogą podjąć takie środki samodzielnie.

▼B

Artykuł 6

Działanie zaradcze

1. W przypadku pojawienia się szkód wyrządzonych środowisku naturalnemu podmiot gospodarczy informuje bezzwłocznie właściwe władze o wszelkich odpowiednich aspektach sytuacji i podejmuje:

a) wszelkie możliwe kroki w celu natychmiastowego skontrolowania, ograniczenia, usunięcia lub w inny sposób opanowania odpowiednich zanieczyszczeń i/lub wszelkich innych szkodliwych czynników, aby ograniczyć szkody wyrządzone środowisku naturalnemu lub zapobiec dalszym szkodom i negatywnemu wpływowi na zdrowie ludzi bądź dalszemu osłabieniu użyteczności; oraz

b) niezbędne środki zaradcze zgodnie z art. 7.

2. Właściwe władze mogą w dowolnej chwili:

a) zażądać, aby podmiot gospodarczy udzielił dodatkowych informacji o wszelkich powstałych szkodach;

b) podjąć wszystkie możliwe kroki w celu natychmiastowego skontrolowania, ograniczenia, usunięcia lub w inny sposób opanowania odpowiednich zanieczyszczeń i/lub pozostałych szkodliwych czynników, bądź żądać od podmiotu ich podjęcia czy udzielić mu wskazówek dotyczących takich kroków, aby ograniczyć szkody wyrządzone środowisku naturalnemu bądź zapobiec dalszym szkodom i negatywnemu wpływowi na zdrowie ludzi lub dalszemu osłabieniu użyteczności;

c) zażądać, aby podmiot gospodarczy podjął wszelkie niezbędne środki zaradcze;

d) udzielić wskazówek, którymi ma się kierować podmiot gospodarczy w sprawie niezbędnych środków zaradczych, jakie należy podjąć; lub

e) samodzielnie podjąć niezbędne środki zaradcze.

3. Właściwe władze żądają podjęcia środków zaradczych przez podmiot gospodarczy. Jeśli podmiot gospodarczy nie spełnia obowiązków ustanowionych w ust. 1 lub ust. 2 lit. b), c) lub d), nie może zostać zidentyfikowany lub nie wymaga się od niego poniesienia kosztów zgodnie z niniejszą dyrektywą, właściwe władze mogą ostatecznie podjąć takie środki samodzielnie.

Artykuł 7

Ustalenie środków zaradczych

1. Podmioty gospodarcze określają, zgodnie z załącznikiem II, potencjalne środki zaradcze i przedkładają je właściwym władzom w celu ich zatwierdzenia, chyba że właściwe władze podjęły działania na mocy art. 6 ust. 2 lit. e) i ust. 3.

2. Właściwe władze decydują, w razie konieczności we współpracy z odpowiednim podmiotem gospodarczym., które środki zaradcze zostaną zrealizowane zgodnie z załącznikiem II,

3. W przypadku kilku szkód wyrządzonych środowisku naturalnemu w taki sposób, że właściwe władze nie mogą zapewnić jednoczesnego podjęcia niezbędnych środków zaradczych, właściwe władze są uprawnione do podjęcia decyzji, którym szkodom wyrządzonym środowisku naturalnemu należy zaradzić w pierwszej kolejności.

Podejmując decyzję, właściwe władze uwzględniają między innymi charakter, zasięg i ciężar gatunkowy różnych przypadków szkód wyrządzonych środowisku naturalnemu oraz możliwości naturalnej regeneracji. Należy również uwzględnić ryzyko, na jakie narażone jest zdrowie ludzi.

▼B

4. Właściwe władze zachęcają osoby określone w art. 12 ust. 1 i w każdym razie osobę, na której terenie będą realizowane środki zaradcze, do przedstawiania swoich uwag, które zostaną uwzględnione.

Artykuł 8

Koszty czynności zapobiegawczych i zaradczych

1. Podmiot gospodarczy ponosi koszty działań zapobiegawczych i zaradczych podjętych na podstawie niniejszej dyrektywy.

2. Z zastrzeżeniem ust. 3 i 4, właściwe władze uzyskują od podmiotu gospodarczego, który spowodował szkodę lub bezpośrednie zagrożenie wystąpieniem szkody, między innymi za pośrednictwem zabezpieczenia na mieniu lub innych odpowiednich gwarancji, zwrot kosztów poniesionych w związku z działaniami zapobiegawczymi lub zaradczymi podjętymi na mocy niniejszej decyzji.

Jednakże właściwe władze mogą podjąć decyzję, aby nie odzyskiwać pełnych kosztów, w przypadku gdy wydatki do zwrotu przekraczają sumę ściągalną lub gdy podmiot gospodarczy nie jest możliwy do zidentyfikowania.

3. Od podmiotu gospodarczego nie wymaga się ponoszenia kosztów działań zapobiegawczych lub zaradczych podjętych na podstawie niniejszej dyrektywy, jeśli może on udowodnić, że szkoda wyrządzona środowisku naturalnemu lub bezpośrednie zagrożenie wystąpieniem takich szkód:

a) zostało spowodowane przez stronę trzecią i wystąpiło pomimo właściwych środków bezpieczeństwa; lub

b) wynikało ze spełnienia innego obowiązkowego polecenia lub wskazówki pochodzącej od publicznych władz niż polecenie lub wskazówka wynikająca z emisji lub zdarzenia spowodowanego własną działalnością podmiotu gospodarczego.

W takich przypadkach Państwo Członkowskie podejmie odpowiednie środki w celu umożliwienia operatorowi uzyskania zwrotu poniesionych kosztów.

4. Państwa Członkowskie mogą zezwolić, aby podmiot gospodarczy nie ponosił kosztów działań zaradczych podjętych na podstawie niniejszej dyrektywy, jeśli udowodni on, że nie mają one powiązane z jego winą lub zaniedbaniem, zaś szkody wyrządzone środowisku naturalnemu zostały spowodowane przez:

a) emisję lub zdarzenie, na które udzielone jest wyraźne zezwolenie, przy zachowaniu pełnej zgodności z jego warunkami, za pośrednictwem lub na mocy krajowych przepisów i regulacji wykonawczych do środków legislacyjnych, mających zastosowanie w dniu emisji lub zdarzenia, przyjętych przez Wspólnotę, określonych w załączniku III;

b) emisję lub działanie bądź wykorzystanie produktu w dowolny sposób w toku działalności, co do której podmiot gospodarczy udowodni, że zgodnie ze stanem wiedzy naukowej i technicznej w momencie emisji lub działania uznano za nieprawdopodobne, aby mogły one być powodem szkód wyrządzonych środowisku naturalnemu.

5. Środki podjęte przez właściwe władze na podstawie art. 5 ust. 3 i 4 oraz art. 6 ust. 2 i 3 nie naruszają odpowiedzialności odpowiedniego podmiotu gospodarczego na mocy niniejszej dyrektywy oraz pozostają bez uszczerbku dla art. 87 i 88 Traktatu.

▼B

Artykuł 9

Podział kosztów w przypadku wielostronnych związków przyczynowych

Niniejsza dyrektywa pozostaje bez uszczerbku dla przepisów krajowych regulacji dotyczących podziału kosztów w przypadku wielostronnych związków przyczynowych, zwłaszcza dotyczących rozłożenia odpowiedzialności pomiędzy producenta a użytkownika produktu.

Artykuł 10

Terminy zwrotu kosztów

Właściwe władze są uprawnione do wszczęcia procedury zwrotu kosztów przez podmiot gospodarczy lub, gdzie stosowne, stronę trzecią, która spowodowała szkodę lub bezpośrednie zagrożenie wystąpieniem szkody, w odniesieniu do wszelkich środków podjętych na podstawie niniejszej dyrektywy w ciągu pięciu lat od dnia, w którym ukończono realizację tych środków lub zidentyfikowano odpowiedzialny podmiot bądź stronę, w zależności od tego, która z tych dat jest późniejsza.

Artykuł 11

Właściwe władze

1. Państwa Członkowskie wyznaczają właściwe władze odpowiedzialne za wypełnianie obowiązków przewidzianych w niniejszej dyrektywie.

2. Na właściwych władzach spoczywa obowiązek ustalenia podmiotu odpowiedzialnego za spowodowanie szkody lub bezpośredniego zagrożenia wystąpieniem szkody, oceny wagi szkody i określenia, jakie środki zaradcze należy podjąć odnośnie do załącznika II. W tym celu właściwe władze są uprawnione do żądania od podmiotu gospodarczego dokonania własnej oceny oraz przedstawienia wszelkich niezbędnych informacji i danych.

3. Państwa Członkowskie zapewniają, że właściwe władze mogą upoważnić strony trzecie lub od nich zażądać realizacji niezbędnych środków zapobiegawczych bądź zaradczych.

4. Każda decyzja podjęta na mocy niniejszej dyrektywy, która nakłada środki zapobiegawcze lub zaradcze, dokładnie przedstawia podstawy, na których jest oparta. Taka decyzja jest notyfikowana niezwłocznie zainteresowanemu podmiotowi gospodarczemu, który informowany jest jednocześnie o środkach odwoławczych przysługujących mu na mocy przepisów prawnych, obowiązujących w danym Państwie Członkowskim i o terminach, jakim podlega korzystanie z takich środków.

Artykuł 12

Żądanie podjęcia działań

1. Osoby fizyczne lub prawne, które:

a) zostały dotknięte szkodami wyrządzonymi środowisku naturalnemu lub było to prawdopodobne; lub

b) są dostatecznie zainteresowane podejmowaniem decyzji odnoszących się do szkód wyrządzanych środowisku naturalnemu; lub, zamiennie,

c) stwierdzają naruszenie prawa, w przypadku gdy administracyjne prawo procesowe Państwa Członkowskiego wymaga tego jako warunek wstępny,

są uprawnione do przedkładania właściwym władzom wszelkich uwag związanych z przypadkami szkód wyrządzanych środowisku naturalnemu lub bezpośredniego zagrożenia wystąpieniem takich szkód,

▼B

których są im znane, a także do żądania podjęcia działań przez właściwe władze na mocy niniejszej dyrektywy.

Państwa Członkowskie określają, co oznacza „dostatecznie zainteresowane" i „naruszenie prawa".

W tym celu uznaje się, że do celów przepisu lit. b) wszelkie pozarządowe organizacje wspierające ochronę środowiska są dostatecznie zainteresowane i spełniają wymagania na mocy prawa krajowego. Uznaje się, że do celów przepisu lit. c) prawa takich organizacji mogą być naruszone.

2. Żądanie podjęcia działań jest przedkładane wraz z towarzyszącymi istotnymi informacjami i danymi potwierdzającymi uwagi przedstawione w związku z danymi szkodami wyrządzonymi środowisku naturalnemu.

3. W przypadku gdy żądanie podjęcia działania i towarzyszące mu uwagi wskazują w sposób wiarygodny na istnienie szkód wyrządzonych środowisku naturalnemu, właściwe władze rozpatrują wszelkie takie uwagi i żądania podjęcia działań. W takich okolicznościach właściwe władze umożliwiają odnośnemu podmiotowi gospodarczemu zaprezentowanie swojej opinii w związku z żądaniem podjęcia działań i towarzyszącymi mu uwagami.

4. Właściwe władze informują, jak najszybciej i w każdym przypadku zgodnie z odpowiednimi przepisami prawa krajowego, osoby określone w ust. 1, które im przedłożyły swoje uwagi, o decyzji o przyjęciu lub odmowie żądania podjęcia działań wraz z podaniem przyczyn.

5. Państwa Członkowskie mogą podjąć decyzję o niestosowaniu ust. 1 i 4 w przypadkach bezpośredniego zagrożenia wystąpieniem szkody.

Artykuł 13

Procedury odwoławcze

1. Osoby określone w art. 12 ust. 1 mają dostęp do możliwości skorzystania z procedur odwoławczych w sądzie lub innej bezstronnej instytucji publicznej w celu oceny decyzji, działań lub zaniechania działania właściwych władz na mocy niniejszej dyrektywy pod kątem ich proceduralnej i merytorycznej zgodności z prawem.

2. Niniejsza dyrektywa pozostaje bez uszczerbku dla przepisów prawa krajowego, które regulują dostęp do wymiaru sprawiedliwości, a także tych przepisów, które wymagają wyczerpania administracyjnych procedur odwoławczych przed skorzystaniem z prawnej procedury sądowej.

Artykuł 14

Zabezpieczenia finansowe

1. Państwa Członkowskie podejmują środki w celu zachęcenia do rozwijania instrumentów i rynków zabezpieczeń finansowych przez odpowiednie podmioty gospodarcze i finansowe, w tym również mechanizmów finansowych stosowanych w wypadku niewypłacalności, mając na celu umożliwienie podmiotom gospodarczym wykorzystanie gwarancji finansowych, które obejmowałyby ich obowiązki powstałe na mocy niniejszej dyrektywy.

2. Przed dniem 30 kwietnia 2010 r. Komisja przedstawi sprawozdanie w sprawie skuteczności dyrektywy pod względem rzeczywistego zaradzenia szkodom wyrządzonym środowisku naturalnemu, w sprawie warunków dostępności, przy racjonalnych kosztach, ubezpieczeń oraz innych rodzajów zabezpieczeń finansowych działalności objętej załącznikiem III. W sprawozdaniu zostaną także rozważone następujące

▼B

aspekty w odniesieniu do zabezpieczeń finansowych: podejście stopniowe, pułap gwarancji finansowych oraz wykluczenie działalności niskiego ryzyka. W świetle sprawozdania oraz rozszerzonej oceny skutków, włącznie z analizą kosztów i korzyści, Komisja, w stosownych przypadkach, przedłoży propozycje systemu zharmonizowanego obowiązkowego zabezpieczenia finansowego.

Artykuł 15

Współpraca pomiędzy Państwami Członkowskimi

1. W przypadku gdy szkody wyrządzone środowisku naturalnemu dotykają lub mogą dotknąć kilka Państw Członkowskich, te Państwa Członkowskie współpracują ze sobą między innymi poprzez odpowiednią wymianę informacji w celu zapewnienia, że podjęto działania zapobiegawcze i, w miarę potrzeby, działania zaradcze w odniesieniu do takich szkód wyrządzonych środowisku naturalnemu.

2. W przypadku gdy wystąpią szkody wyrządzone środowisku naturalnemu, Państwo Członkowskie, na którego terytorium szkody powstały, udzieli wystarczających informacji Państwom Członkowskim, które potencjalnie mogą być nimi dotknięte.

3. W przypadku gdy Państwo Członkowskie zidentyfikuje szkody w swoich granicach, które powstały poza nimi, może zgłosić problem Komisji i innym zainteresowanym Państwom Członkowskim; formułować zalecenia w celu przyjęcia środków zapobiegawczych oraz zaradczych oraz może żądać, zgodnie z niniejszą dyrektywą, zwrotu kosztów, które poniosło to Państwo w związku z przyjęciem środków zapobiegawczych lub zaradczych.

Artykuł 16

Powiązania z prawem krajowym

1. Niniejsza dyrektywa nie stanowi przeszkody dla Państw Członkowskich w zakresie utrzymywania i przyjmowania bardziej rygorystycznych przepisów związanych z zapobieganiem i zaradzeniem szkodom wyrządzonym środowisku naturalnemu, włącznie z identyfikowaniem dodatkowych rodzajów działalności, które podlegałyby wymaganiom niniejszej dyrektywy dotyczącym zapobiegania i zaradzenia szkodom, a także identyfikowania dalszych stron za nie odpowiedzialnych.

2. Niniejsza dyrektywa nie stanowi przeszkody dla Państw Członkowskich, aby przyjmowały one odpowiednie środki, takie jak zakaz podwójnego zwrotu kosztów, w odniesieniu do sytuacji, gdy zwrot podwójnych kosztów może wynikać z równoległych działań prowadzonych przez właściwe władze na mocy niniejszej dyrektywy oraz przez osobę, której mienie zostało dotknięte przez szkody wyrządzone środowisku naturalnemu.

Artykuł 17

Stosowanie czasowe

Niniejsza dyrektywa nie ma zastosowania do:

— szkód wyrządzonych przez emisję, zdarzenie lub wypadek, które miały miejsce przed dniem określonym w art. 19 ust. 1,

— szkód wyrządzonych przez emisję, zdarzenie lub wypadek, które mają miejsce po dacie określonej w art. 19 ust. 1, w przypadku gdy wynikają one z pewnej działalności, która odbywała się i zakończyła przed wspomnianą datą,

— szkód, jeśli od emisji, zdarzenia lub wypadku, które je wywołały, upłynęło ponad 30 dni.

▼B

Artykuł 18

Sprawozdania i przeglądy

1. Najpóźniej do dnia 30 kwietnia 2013 r. Państwa Członkowskie składają Komisji sprawozdania w sprawie doświadczeń zebranych w wyniku stosowania niniejszej dyrektywy. Sprawozdania zawierają informacje i dane wymienione w załączniku VI.

2. Na tej podstawie, do dnia 30 kwietnia 2014 r., Komisja przedkłada Parlamentowi Europejskiemu i Radzie sprawozdanie, które zawiera wszelkie odpowiednie wnioski o zmianę.

3. Sprawozdanie, określone w ust. 2, zawiera przegląd:

a) stosowania:

   — art. 4 ust. 2 i 4 w odniesieniu do wyłączenia zanieczyszczeń ujętych w instrumentach międzynarodowych wymienionych w załącznikach IV i V z zakresu niniejszej dyrektywy, oraz

   — art. 4 ust. 3 w odniesieniu do prawa podmiotu gospodarczego do ograniczenia swojej odpowiedzialności zgodnie z międzynarodowymi konwencjami określonymi w art. 4 ust. 3.

   Komisja bierze pod uwagę doświadczenia zebrane na odpowiednich płaszczyznach międzynarodowych, takich jak Międzynarodowa Organizacja Morska i Euratom, oraz odpowiednie umowy międzynarodowe, jak również zakres, w jakim te instrumenty weszły w życie i/lub zostały wykonane przez Państwa Członkowskie i/lub zmodyfikowane, z uwzględnieniem wszystkich odpowiednich przypadków szkód wyrządzonych środowisku naturalnemu wynikających z takiej działalności, oraz podjęte działania zaradcze i różnice w zakresie odpowiedzialności między Państwami Członkowskimi, mając na względzie relację między odpowiedzialnością właścicieli statków a udziałem odbiorców ropy, jak również wszelkie odpowiednie badania podejmowane przez Międzynarodowy Fundusz Odszkodowań za Szkody Spowodowane Zanieczyszczeniami Olejami;

b) stosowania niniejszej dyrektywy do szkód wyrządzonych środowisku naturalnemu spowodowanych przez organizmy genetycznie zmodyfikowane, szczególnie w świetle doświadczeń zebranych na odpowiednich płaszczyznach międzynarodowych i w ramach Konwencji, takich jak Konwencja o różnorodności biologicznej i Protokół z Kartageny w sprawie bezpieczeństwa biologicznego, jak również skutków wszelkich szkód wyrządzonych środowisku naturalnemu spowodowanych przez organizmy genetycznie zmodyfikowane;

c) stosowania niniejszej dyrektywy w odniesieniu do gatunków chronionych i naturalnych siedlisk;

d) instrumentów, które mogą zostać włączone do załączników III, IV i V.

Artykuł 19

Wykonanie

1. Państwa Członkowskie wprowadzają w życie przepisy ustawowe, wykonawcze i administracyjne niezbędne do wykonania niniejszej dyrektywy przed dniem 30 kwietnia 2007 r. i niezwłocznie powiadamiają o tym Komisję.

W przypadku przyjęcia przez Państwa Członkowskie tych środków, zawierają one odniesienie do niniejszej dyrektywy lub odniesienie to towarzyszy ich urzędowej publikacji. Metody dokonywania takiego odniesienia określane są przez Państwa Członkowskie.

2. Państwa Członkowskie przekażą Komisji treść głównych przepisów prawa krajowego, które przyjmują w dziedzinie objętej niniejszą

▼B

dyrektywą wraz tabelą wskazującą odniesienie przyjętych przepisów krajowych do przepisów niniejszej dyrektywy.

Artykuł 20

Wejście w życie

Niniejsza dyrektywa wchodzi w życie z dniem jej opublikowania w *Dzienniku Urzędowym Unii Europejskiej*.

Artykuł 21

Adresaci

Niniejsza dyrektywa skierowana jest do Państw Członkowskich.

▼B

ZAŁĄCZNIK I

KRYTERIA, O KTÓRYCH MOWA W ART. 2 UST. 1 LIT. A)

Waga szkody, która ma negatywny wpływ na osiągnięcie bądź zachowanie korzystnego stanu ochrony siedlisk lub gatunków, musi być oceniona poprzez odniesienie do stanu ochrony w momencie wystąpienia szkody, ich użyteczności związanej z walorami rekreacyjnymi, które oferują oraz zdolności do naturalnej regeneracji. Poważne negatywne zmiany w stosunku warunków początkowych powinny być określane za pomocą mierzalnych danych, takich jak:

— liczba osobników, ich zagęszczenie, obszar, jaki zamieszkują,

— rola poszczególnych osobników lub obszaru w odniesieniu do ochrony gatunków lub siedlisk, rzadkość występowania gatunku lub siedliska (oceniona na szczeblu lokalnym, regionalnym lub wyższym poziomie włącznie z poziomem wspólnotowym),

— zdolność gatunków do rozmnażania (według dynamiki specyficznej dla danego gatunku lub populacji), ich żywotność lub zdolność siedliska do naturalnej regeneracji (według dynamiki specyficznej dla charakterystycznych gatunków lub ich populacji),

— zdolność gatunków lub siedliska, po wystąpieniu szkody, do regeneracji w krótkim okresie czasu bez żadnej interwencji, z wyjątkiem wzmożonych środków ochronnych, i uzyskania takich warunków, które prowadzą, wyłącznie za sprawą dynamiki gatunków bądź siedliska, do osiągnięcia warunków uznawanych za co najmniej równoważne z warunkami wzorcowymi.

Szkody, których negatywny wpływ na zdrowie ludzi został dowiedziony, muszą być klasyfikowane jako poważne.

Następujące szkody nie muszą być klasyfikowane jako poważne:

— negatywne zmiany, mniejsze od naturalnych wahań uznawanych za normalne dla danego gatunku lub siedliska,

— negatywne zmiany spowodowane naturalnymi przyczynami lub wynikające z interwencji spowodowanej normalnym zarządzaniem siedliskiem, określonym w kartotekach siedliska lub dokumentach założeniowych bądź uprzednio prowadzonej przez właścicieli lub podmioty gospodarcze,

— szkody wyrządzone gatunkom lub siedliskom, w odniesieniu do których ustalono, że zregenerują się on w krótkim okresie czasu bez żadnej interwencji, osiągając warunki początkowe lub warunki, które prowadzą, wyłącznie za sprawą dynamiki gatunków lub siedliska, do osiągnięcia warunków uznawanych za co najmniej równoważne z warunkami początkowymi.

▼B

ZAŁĄCZNIK II

ZARADZENIE SZKODOM WYRZĄDZONYM ŚRODOWISKU NATURALNEMU

Niniejszy załącznik określa wspólne ramy, które należy wykorzystywać, wybierając najbardziej odpowiednie środki w celu zagwarantowania zaradzenia szkodom wyrządzonym środowisku naturalnemu.

1. **Zaradzenie szkodom wyrządzonym w wodach lub w odniesieniu do chronionych gatunków bądź siedlisk przyrodniczych**

Zaradzenie szkodom wyrządzonym środowisku naturalnemu, w odniesieniu do wody, chronionych gatunków lub siedlisk przyrodniczych, jest dokonywane poprzez przywrócenie w środowisku początkowych warunków za pośrednictwem podstawowych, uzupełniających i kompensacyjnych środków zaradczych, gdzie:

a) „podstawowe" środki zaradcze są to wszelkie środki przywracające w zasobach naturalnych, które doznały uszczerbku, i/lub ich osłabionej użyteczności warunki początkowe bądź zbliżone;

b) „uzupełniające" środki zaradcze są to wszelkie środki podjęte w odniesieniu do zasobów naturalnych, które doznały uszczerbku, i/lub ich użyteczności w celu zrekompensowania faktu, że podstawowe środki zaradcze nie zakończyły się pełnym przywróceniem zasobów naturalnych i/lub ich użyteczności do właściwego stanu;

c) „kompensacyjne" środki zaradcze stanowią wszelkie działania podjęte w celu zrekompensowania strat przejściowych w zasobach naturalnych i/lub ich użyteczności, które wystąpiły od momentu pojawienia się szkody aż do chwili osiągnięcia pełnego efektu wywołanego przez zastosowanie podstawowych środków zaradczych;

d) „straty przejściowe" oznaczają straty wynikające z faktu, że zasoby naturalne nie są w stanie spełniać swoich ekologicznych funkcji i/lub ich użyteczność w stosunku do innych naturalnych zasobów lub obywateli nie jest zapewniania aż do chwili uzyskania efektu wynikającego z zastosowania podstawowych bądź uzupełniających środków. Nie dotyczy to finansowych rekompensat dla obywateli.

W przypadku gdy podstawowe środki zaradcze nie zakończą się przywróceniem w środowisku warunków wzorcowych, podejmowane są uzupełniające środki zaradcze. W dodatku, podjęte zostaną kompensacyjne środki zaradcze w celu zrekompensowania strat przejściowych.

Zaradzenie szkodom, w kategorii szkód wyrządzonych w wodach lub w odniesieniu do chronionych gatunków bądź siedlisk przyrodniczych, oznacza również wyeliminowanie znaczącego ryzyka negatywnego wpływu na zdrowie ludzi.

1.1. *Cele zaradzenia szkodom*

Cel podstawowych środków zaradczych

1.1.1. Celem podstawowych środków zaradczych jest przywrócenie warunków początkowych, lub zbliżonych, zasobów naturalnych, które doznały uszczerbku, i/lub ich osłabionej użyteczności.

Cel uzupełniających środków zaradczych

1.1.2. W przypadku gdy zasoby naturalne i/lub ich użyteczność nie powrócą do warunków początkowych, zostaną podjęte uzupełniające środki zaradcze. Celem uzupełniających środków zaradczych jest zapewnienie podobnego poziomu zasobów naturalnych i/lub ich użyteczności, jaki byłby zapewniony, gdyby stanowisko, które doznało uszczerbku, zostało przywrócone do warunków początkowych, w tym także, gdzie właściwe, na alternatywnym stanowisku. Tam, gdzie to możliwe i właściwe, alternatywne stanowisko powinno być geograficznie powiązane ze stanowiskiem, które doznało uszczerbku, uwzględniając interesy populacji, która poddana jest negatywnym wpływom.

Cel kompensacyjnych środków zaradczych

1.1.3. Kompensacyjne środki zaradcze powinny zostać przeprowadzone w celu zrekompensowania przejściowych strat zasobów naturalnych, i ich użyteczności, do czasu regeneracji. Ta rekompensata obejmuje dodat-

▼B

kową poprawę warunków chronionych siedlisk przyrodniczych i gatunków na stanowisku, które doznało uszczerbku bądź alternatywnym. Nie zawiera rekompensaty finansowej dla obywateli.

1.2. *Identyfikacja środków zaradczych*

Identyfikacja podstawowych środków zaradczych

1.2.1. Uwzględniane są opcje zawierające działania służące bezpośredniemu przywróceniu przybliżonych warunków początkowych zasobów naturalnych i ich użyteczności w skróconych ramach czasowych lub poprzez naturalną regenerację.

Identyfikacja uzupełniających i kompensacyjnych środków zaradczych

1.2.2. Przy określaniu skali uzupełniających i kompensacyjnych środków zaradczych najpierw należy rozważyć wykorzystanie podejścia typu zastępowanie równoważnymi zasobami lub równoważną użytecznością. W ramach takiego podejścia rozważane są najpierw działania, które zapewniają zasoby naturalne i/lub ich użyteczność tego samego rodzaju oraz jakość i ilość taką, jak w przypadku zasobów, które doznały uszczerbku. Jeśli nie jest to możliwe, należy wówczas zapewnić alternatywne zasoby naturalne i/lub ich użyteczność. Na przykład obniżenie jakości może być zrekompensowane ilością środków zaradczych.

1.2.3. Jeśli nie jest możliwe wykorzystanie pierwszego podejścia typu zastępowanie równoważnymi zasobami lub równoważną użytecznością, wówczas używane są alternatywne techniki oceny. Właściwe władze mogą zalecić metodę, np. ocenę pieniężną, w celu określenia zakresu niezbędnych uzupełniających lub kompensujących środków zaradczych. Jeśli ocena utraconych zasobów i/lub użyteczności jest możliwa, zaś ocena zastępczych zasobów naturalnych i/lub użyteczności nie może być przeprowadzona w rozsądnych ramach czasowych czy przy racjonalnych kosztach, wówczas właściwe władze mogą wybrać środki zaradcze, których koszty są równoważne do oszacowanej wartości pieniężnej utraconych zasobów naturalnych i/lub ich użyteczności.

Uzupełniające i kompensacyjne środki zaradcze powinny być tak zaplanowane, aby przewidywały dodatkowe zasoby naturalne i/lub użyteczność w celu odzwierciedlenia preferencji i profilu czasowego środków zaradczych. Na przykład, im dłuższy okres upłynie, zanim zostaną osiągnięte warunki początkowe, tym większa ilość środków zaradczych zostanie podjęta (przy pozostałych czynnikach niezmienionych).

1.3. *Wybór opcji środków zaradczych*

1.3.1. Należy wybrać racjonalne opcje środków zaradczych, wykorzystując najlepsze dostępne technologie w oparciu o następujące kryteria:

— wpływ każdej opcji na zdrowie i bezpieczeństwo publiczne,

— koszt wprowadzenia opcji w życie,

— prawdopodobieństwo skutecznego wprowadzenia każdej opcji w życie,

— zakres, w jakim każda opcja zapobiegnie szkodom w przyszłości, oraz umożliwi uniknięcie dodatkowych szkód wynikających z wprowadzenia opcji w życie,

— zakres, w jakim każda opcja przynosi korzyści każdemu składnikowi zasobu naturalnego i/lub jego użyteczności,

— zakres, w jakim każda z opcji uwzględnia odpowiednie społeczne, gospodarcze i kulturalne zagadnienia oraz inne czynniki specyficzne dla danej społeczności,

— okres czasu potrzebny, aby uzyskać efekty podczas przywracania środowiska do właściwego stanu, po zaistniałej szkodzie,

— zakres, w jakim każda opcja prowadzi do przywracania środowiska do właściwego stanu,

— geograficzne powiązanie ze stanowiskiem, które doznało uszczerbku.

1.3.2. Przy ocenie różnych zidentyfikowanych opcji środków zaradczych, mogą wybrane podstawowe środki zaradcze, które nie w pełni bądź wolniej przywracają warunki wzorcowe w wodzie, siedliskach przyrodniczych lub wśród gatunków chronionych, które doznały uszczerbku. Taka decyzja może być podjęta jedynie wówczas, gdy zasoby naturalne i/lub

▼B

ich użyteczność, które zostały utracone na pierwotnym stanowisku w wyniku tej decyzji, zostaną zrekompensowane wzmożonymi działaniami uzupełniającymi lub kompensacyjnymi, aby zapewnić podobny poziom zasobów naturalnych i/lub ich użyteczności do tego, który został utracony. Tak będzie w przypadku, na przykład, gdy równoważne zasoby naturalne i/lub ich użyteczność mogą być zapewnione w innym miejscu po niższych kosztach. Takie dodatkowe środki zaradcze są określane zgodnie z zasadami wymienionymi w sekcji 1.2.2.

1.3.3. Bez względu na zasady określone w sekcji 1.3.2. oraz zgodnie z art. 7 ust. 3, właściwe władze są uprawnione do podjęcia decyzji o zaniechaniu podejmowania dalszych środków zaradczych, jeśli:

a) środki zaradcze dotychczas podjęte gwarantują, że nie ma znaczącego ryzyka wystąpienia negatywnego wpływu na zdrowie ludzi, wodę lub gatunki chronione i siedliska przyrodnicze; oraz

b) koszty środków zaradczych, które powinny zostać podjęte, aby osiągnąć warunki początkowe lub na zbliżonym poziomie, byłyby nieproporcjonalne do korzyści osiągniętych w środowisku naturalnym.

2. **Zaradzenie szkodom dotyczącym powierzchni ziemi**

Zostaną podjęte niezbędne środki w celu zapewnienia, że odpowiednie zanieczyszczenia co najmniej zostaną usunięte, skontrolowane, ograniczone, lub zmniejszone, tak aby zanieczyszczony grunt, z uwzględnieniem jego obecnego przeznaczenia lub przyszłego przeznaczenia zatwierdzonego w chwili powstania szkody, w przyszłości nie stwarzał ryzyka negatywnego wpływu na zdrowie ludzi. Występowanie takiego ryzyka oceniane jest za pomocą procedur oceny ryzyka, z uwzględnieniem charakterystyki i użyteczności gleby, typu i stężenia szkodliwych substancji, preparatów, organizmów lub drobnoustrojów, ryzyka przez nie stwarzanego i możliwości rozprzestrzeniania się. Przeznaczenie gruntów jest ustalane na podstawie przepisów dotyczących tej kwestii lub innych odnośnych przepisów, które mogą obowiązywać w chwili wystąpienia szkody.

Jeśli zmienione zostało przeznaczenie gruntów, zostaną podjęte wszelkie niezbędne środki, aby zapobiec negatywnemu wpływowi na zdrowie ludzkie.

Jeśli brak jest przepisów dotyczących przeznaczenia gruntów lub innych odnośnych przepisów, przeznaczenie określonego obszaru wyznacza charakter obszaru, na którym szkoda wystąpiła, z uwzględnieniem jego przypuszczalnego rozwoju.

Rozważana jest opcja naturalnej regeneracji, to znaczy opcja, w której brak jest bezpośredniej interwencji człowieka.

▼B

ZAŁĄCZNIK III

DZIAŁALNOŚĆ, O KTÓREJ MOWA W ART. 3 UST. 1

1. Działanie instalacji podlegającej zezwoleniu na podstawie dyrektywy Rady 96/61/WE z dnia 24 września 1996 r. dotyczącej zintegrowanego zapobiegania zanieczyszczeniom i ich kontroli ([1]). Oznacza to wszystkie rodzaje działalności wymienione w załączniku I dyrektywy 96/61/WE, z wyjątkiem instalacji lub części instalacji wykorzystywanych do badań, rozwoju i testowania nowych produktów i procesów.

2. Działania związane z zarządzaniem odpadami, włącznie z gromadzeniem, przewożeniem, odzyskiem i unieszkodliwianiem odpadów oraz odpadów niebezpiecznych, obejmujące nadzór nad takimi działaniami oraz ochronę miejsc unieszkodliwiania, podlegające zezwoleniu lub rejestracji na podstawie dyrektywy Rady 75/442/EWG z dnia 15 lipca 1975 r. w sprawie odpadów ([2]) i dyrektywy Rady 91/689/EWG z dnia 12 grudnia 1991 r. w sprawie odpadów niebezpiecznych ([3]).

   Obejmują one między innymi działalność składowisk na mocy dyrektywy Rady 1999/31/WE z dnia 26 kwietnia 1999 r. w sprawie składowania odpadów ([4]) oraz spalarni na mocy dyrektywy 2000/76/WE Parlamentu Europejskiego i Rady z dnia 4 grudnia 2000 r. w sprawie spalania odpadów ([5]).

   Do celów niniejszej dyrektywy Państwa Członkowskie mogą zdecydować, że te działania nie obejmują rozprowadzania, w związku z zastosowaniami w rolnictwie, osadów ściekowych, pochodzących z oczyszczalni ścieków komunalnych, spełniających zatwierdzone normy.

3. Wszystkie zrzuty do lądowych wód powierzchniowych, które wymagają uprzedniego upoważnienia na podstawie dyrektywy Rady 76/464/EWG z dnia 4 maja 1976 r. w sprawie zanieczyszczenia spowodowanego przez niektóre substancje niebezpieczne odprowadzane do środowiska wodnego Wspólnoty ([6]).

4. Wszystkie zrzuty substancji do wód gruntowych, wymagające uprzedniego upoważnienia na podstawie dyrektywy Rady 80/68/EWG z dnia 17 grudnia 1979 r. ochrony wód podziemnych przed zanieczyszczeniem spowodowanym przez niektóre substancje niebezpieczne ([7]).

5. Zrzuty bądź wprowadzanie zanieczyszczeń do wód powierzchniowych lub wód podziemnych wymagające zezwolenia, upoważnienia lub rejestracji na podstawie dyrektywy 2000/60/WE.

6. Pozyskiwanie i gromadzenie wody wymagające uprzedniego zezwolenia na podstawie dyrektywy 2000/60/WE.

7. Produkcja, wykorzystanie, przechowywanie, przetwarzanie, składowanie, zrzuty do środowiska naturalnego oraz transport miejscowy:

   a) niebezpiecznych substancji określonych w art. 2 ust. 2 dyrektywy Rady 67/548/EWG z dnia 27 czerwca 1967 r. w sprawie zbliżenia przepisów ustawowych, wykonawczych i administracyjnych Państw Członkowskich odnoszących się klasyfikacji, pakowania i etykietowania substancji niebezpiecznych ([8]);

   b) niebezpiecznych preparatów określonych w art. 2 ust. 2 dyrektywy 1999/45/WE Parlamentu Europejskiego i Rady z dnia 31 maja 1999 r. odnoszącej się do zbliżenia przepisów ustawowych, wykonawczych

([1]) Dz.U. L 257 z 10.10.1996, str. 26. Dyrektywa ostatnio zmieniona rozporządzeniem (WE) nr 1882/2003.
([2]) Dz.U. L 194 z 25.7.1975, str. 39. Dyrektywa ostatnio zmieniona rozporządzeniem (WE) nr 1882/2003.
([3]) Dz.U. L 377 z 31.12.1991, str. 20. Dyrektywa zmieniona dyrektywą 94/31/WE (Dz.U. L 168 z 2.7.1994, str. 28).
([4]) Dz.U. L 182 z 16.7.1999, str. 1 Dyrektywa zmieniona rozporządzeniem (WE) nr 1882/2003.
([5]) Dz.U. L 332 z 28.12.2000, str. 91.
([6]) Dz.U. L 129 z 18.5.1976, str. 23. Dyrektywa ostatnio zmieniona dyrektywą 2000/60/WE.
([7]) Dz.U. L 20 z 26.1.1980, str. 43. Dyrektywa zmieniona dyrektywą 91/692/EWG (Dz.U. L 377 z 31.12.1991, str. 48).
([8]) Dz.U. 196 z 16.8.1967, str. 1. Dyrektywa ostatnio zmieniona rozporządzeniem (WE) nr 807/2003.

▼B

i administracyjnych Państw Członkowskich odnoszących się do klasyfikacji, pakowania i etykietowania preparatów niebezpiecznych ([1]);

c) środków ochrony roślin określonych w art. 2 ust. 1 dyrektywy Rady 91/414/EWG z dnia 15 lipca 1991 r. wprowadzania do obrotu środków ochrony roślin ([2]);

d) produktów biobójczych określonych w art. 2 ust. 1 lit. a) dyrektywy 98/8/WE Parlamentu Europejskiego i Rady z dnia 16 lutego 1998 r. dotyczącej wprowadzania do obrotu produktów biobójczych ([3]).

8. Transport drogowy, kolejowy, śródlądowymi drogami wodnymi, transport morski lub powietrzny towarów niebezpiecznych lub zanieczyszczających określonych w załączniku A do dyrektywy Rady 94/55/WE z dnia 21 listopada 1994 r. w sprawie zbliżenia ustawodawstw Państw Członkowskich w odniesieniu do transportu drogowego towarów niebezpiecznych ([4]) lub w Załączniku do dyrektywy Rady 96/49/WE z dnia 23 lipca 1996 r. w sprawie zbliżania ustawodawstw Państw Członkowskich w odniesieniu do kolejowego transportu towarów niebezpiecznych ([5]) bądź określonych w dyrektywie Rady 93/75/EWG z dnia 13 września 1993 r. dotyczącej minimalnych wymagań w odniesieniu do statków zdążających do portów Wspólnoty lub je opuszczających i przewożących towary niebezpieczne lub zanieczyszczające ([6]).

9. Działanie instalacji podlegające zatwierdzeniu na podstawie dyrektywy Rady 84/360/EWG z dnia 28 czerwca 1984 r. w sprawie zwalczania zanieczyszczeń powietrza z zakładów przemysłowych ([7]) w odniesieniu do wprowadzania do powietrza wszelkich substancji zanieczyszczających objętych wspomnianą wcześniej dyrektywą.

10. Wszelkiego rodzaju ograniczone stosowania, w tym transport, obejmujące mikroorganizmy zmodyfikowane genetycznie określone w dyrektywie Rady 90/219/EWG z dnia 23 kwietnia 1990 r. w sprawie ograniczonego stosowania mikroorganizmów zmodyfikowanych genetycznie ([8]).

11. Wszelkie umyślne uwalnianie do środowiska naturalnego, transport i wprowadzanie do obrotu organizmów zmodyfikowanych genetycznie określonych w dyrektywie 2001/18/WE Parlament Europejskiego i Rady ([9]).

12. Transgraniczne przesyłanie odpadów w obrębie, do lub z Unii Europejskiej, wymagające zatwierdzenia lub zabronione w myśl rozporządzenia Rady (EWG) nr 259/93 z dnia 1 lutego 1993 r. w sprawie nadzoru i kontroli przesyłania odpadów w obrębie, do Wspólnoty Europejskiej i poza jej obszar ([10]).

▼M1

13. Gospodarowanie odpadami wydobywczymi zgodnie z dyrektywą 2006/21/WE Parlamentu Europejskiego i Rady z dnia 15 marca 2006 r. w sprawie gospodarowania odpadami pochodzącymi z przemysłu wydobywczego ([11]).

▼M2

14. Eksploatacja składowisk zgodnie z dyrektywą Parlamentu Europejskiego i Rady 2009/31/WE z dnia 23 kwietnia 2009 r. w sprawie geologicznego składowania dwutlenku węgla ([12]).

([1]) Dz.U. L 200 z 30.7.1999, str. 1. Dyrektywa ostatnio zmieniona rozporządzeniem (WE) nr 1882/2003.
([2]) Dz.U. L 230 z 19.8.1991, str. 1. Dyrektywa ostatnio zmieniona rozporządzeniem (WE) nr 806/2003 (Dz.U. L 122 z 16.5.2003, str. 1).
([3]) Dz.U. L 123 z 24.4.1998, str. 1. Dyrektywa zmieniona rozporządzeniem (WE) nr 1882/2003.
([4]) Dz.U. L 319 z 12.12.1994, str. 7. Dyrektywa ostatnio zmieniona dyrektywą Komisji 2003/28/WE (Dz.U. L 90 z 8.4.2003, str. 45).
([5]) Dz.U. L 235 z 17.9.1996, str. 25. Dyrektywa ostatnio zmieniona dyrektywą Komisji 2003/29/WE (Dz.U. L 90 z 8.4.2003, str. 47).
([6]) Dz.U. L 247 z 5.10.1993, str. 19. Dyrektywa ostatnio zmieniona dyrektywą 2002/84/WE Parlamentu Europejskiego i Rady (Dz.U. L 324 z 29.11.2002, str. 53).
([7]) Dz.U. L 188 z 16.7.1984, str. 20. Dyrektywa zmieniona dyrektywą 91/692/EWG (Dz.U. L 377 z 31.12.1991, str. 48).
([8]) Dz.U. L 117 z 8.5.1990, str. 1. Dyrektywa ostatnio zmieniona rozporządzeniem (WE) nr 1882/2003.
([9]) Dz.U. L 106 z 17.4.2001, str. 1. Dyrektywa ostatnio zmieniona rozporządzeniem (WE) nr 1830/2003 (Dz.U. L 268 z 18.10.2003, str. 24).
([10]) Dz.U. L 30 z 6.2.1993, str. 1. Rozporządzenie ostatnio zmienione rozporządzeniem Komisji (WE) nr 2557/2001 (Dz.U. L 349 z 31.12.2001, str. 1).
([11]) Dz.U. L 102 z 11.4.2006, str. 15.
([12]) Dz.U. L 140 z 5.6.2009, s. 114.

▼B

ZAŁĄCZNIK IV

MIĘDZYNARODOWE KONWENCJE, O KTÓRYCH MOWA W ART. 4 UST. 2

a) Międzynarodowa konwencja z dnia 27 listopada 1992 r. o odpowiedzialności cywilnej za szkody spowodowane zanieczyszczeniem olejami;

b) Międzynarodowa konwencja z dnia 27 listopada 1992 r. w sprawie ustanowienia międzynarodowego funduszu odszkodowań za szkody spowodowane zanieczyszczeniem olejami;

c) Międzynarodowa konwencja z dnia 23 marca 2001 r. o odpowiedzialności cywilnej za szkody spowodowane zanieczyszczeniem olejami bunkrowymi;

d) Międzynarodowa konwencja z dnia 3 maja 1996 r. w sprawie odpowiedzialności i odszkodowań w związku z przewożeniem niebezpiecznych i szkodliwych substancji drogą morską;

e) Konwencja z dnia 10 października 1989 r. w sprawie odpowiedzialności cywilnej za szkody spowodowane przewozem drogowym, kolejowym i statkami po śródlądowych drogach wodnych towarów niebezpiecznych.

▼B

ZAŁĄCZNIK V

MIĘDZYNARODOWE INSTRUMENTY, O KTÓRYCH MOWA W ART. 4 UST. 4

a) Konwencja paryska z dnia 29 lipca 1960 r. w sprawie odpowiedzialności stron trzecich w dziedzinie energii jądrowej i dodatkowa Konwencja Brukselska z dnia 31 stycznia 1963 r.;

b) Konwencja wiedeńska z dnia 21 maja 1963 r. w sprawie odpowiedzialności cywilnej za szkody spowodowane energią jądrową;

c) Konwencji z dnia 12 września 1997 r. w sprawie dodatkowych odszkodowań za szkody spowodowane energią jądrową;

d) Wspólny protokół z dnia 21 września 1988 r. odnoszący się do stosowania Konwencji wiedeńskiej i Konwencji paryskiej;

e) Konwencja brukselska z dnia 17 grudnia 1971 r. odnosząca się do odpowiedzialności cywilnej w dziedzinie przewozów materiałów jądrowych drogą morską.

▼B

ZAŁĄCZNIK VI

INFORMACJA I DANE, O KTÓRYCH MOWA W ART. 18 UST. 1

Sprawozdania określone w art. 18 ust. 1 obejmują wykaz szkód wyrządzonych środowisku naturalnemu oraz odpowiedzialności na mocy niniejszej dyrektywy, wraz z następującymi informacjami i danymi dotyczącymi każdego przypadku:

1. Rodzaj szkody wyrządzonej środowisku naturalnemu, data wystąpienia i/lub wykrycia szkody oraz data rozpoczęcia postępowania na mocy niniejszej dyrektywy.

2. Kod klasyfikacji działalności odpowiedzialnych osób prawnych ([1]).

3. Czy strony odpowiedzialne lub zidentyfikowane podmioty skorzystały z sądowej procedury odwoławczej (określany jest rodzaj stron wnioskujących i wynik postępowania).

4. Wynik procesu związanego z zaradzeniem szkodom.

5. Data zamknięcia postępowania.

Państwa Członkowskie mogą ujmować w swoich raportach wszelkie inne informacje i dane, które uznają za przydatne do właściwej oceny funkcjonowania niniejszej dyrektywy, na przykład:

1. Koszty poniesione na środki zaradcze i zapobiegawcze zdefiniowane w niniejszej dyrektywie:

   — pokryte bezpośrednio przez strony odpowiedzialne, w przypadku gdy taka informacja jest dostępna,

   — zwrócone *ex post facto* przez strony odpowiedzialne,

   — niezwrócone przez strony odpowiedzialne (należy określić przyczynę, dlaczego koszty nie zostały zwrócone).

2. Wyniki działań wspierających i wprowadzania w życie instrumentów zabezpieczeń finansowych wykorzystywanych zgodnie z niniejszą dyrektywą.

3. Oszacowanie dodatkowych kosztów administracyjnych ponoszonych rocznie przez administrację publiczną na ustanawianie struktur administracyjnych i ich działanie, niezbędnych do wprowadzenia w życie i zapewnienia stosowania niniejszej dyrektywy.

([1]) Może być wykorzystywany kod europejskiej klasyfikacji działalności gospodarczej (rozporządzenie Rady (EWG) nr 3037/90 z dnia 9 października 1990 r. w sprawie statystycznej klasyfikacji działalności gospodarczej we Wspólnocie Europejskiej (Dz.U. L 293 z 24.10.1990, str. 1).